

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 28P/23/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723211565
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8723211565.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. deti: A. B., nar. XX. XX. XXXX (do jeho plnoletosti) a C. B., nar. XX. XX. XXXX, obe trvale bytom B., D. XXXX/XX, obaja zastúpení kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok (u A. B. do jeho plnoletosti), deti rodičov – matky A. B., E. F., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom mesto B., toho času bytom G. H., D. XX, a otca A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B., D. XXXX/XX, o návrhu otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností a návrhu plnoletého syna na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 28P/15/2023 - 44 z 12. 09. 2023 v časti zverenia maloletých detí tak, že maloletú C. B., nar. XX. XX. XXXX, zveruje do osobnej starostlivosti otca A. B., nar. XX. XX. XXXX.

II. Mení rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 28P/15/2023 - 44 z 12. 09. 2023 v časti výživného tak, že určuje, že matka A. B., nar. XX. XX. XXXX, je povinná prispievať na výživu plnoletého syna A. B., nar. XX. XX. XXXX, sumou 150 eur mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred, a to za obdobie od 12. 10. 2023 do 04. 12. 2023 otcovi A. B. a od 05. 12. 2023 do budúcnosti synovi A. B., a to odo dňa doručenia tohto rozsudku osobe povinnej z vyživovacej povinnosti.

III. Dlžné výživné na plnoletého syna za obdobie od 12. 10. 2023 do 25. 12. 2023 vo výške 396,60 eur povoľuje matke splácať v mesačných splátkach po 20 eur mesačne, počnúc mesiacom február 2024, spolu s bežným výživným, vždy do 25. dňa v mesiaci plnoletému synovi, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod stratou výhody splátok.

IV. Mení rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 28P/15/2023 - 44 z 12. 09. 2023 v časti výživného tak, že určuje, že matka A. B., nar. XX. XX. XXXX, je povinná prispievať na výživu maloletej C. B. sumou 120 eur mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred, a to za obdobie od 12. 10. 2023 do budúcnosti otcovi A. B., a to odo dňa doručenia tohto rozsudku osobe povinnej z vyživovacej povinnosti.

V. Dlžné výživné na maloletú dcéru za obdobie od 12. 10. 2023 do 25. 12. 2023 vo výške 317,40 eur povoľuje matke splácať v mesačných splátkach po 20 eur mesačne, počnúc mesiacom február 2024, spolu s bežným výživným, vždy do 25. dňa v mesiaci otcovi, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod stratou výhody splátok.

VI. Styk matky s maloletou dcérou neupravuje.

VII. Ostatné časti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 28P/15/2023 - 44 z 12. 09. 2023 ostávajú nezmenené.

VIII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ – otec podal dňa 12. 10. 2023 na tunajší súd návrh, ktorým žiadal o zmenu rozhodnutia tunajšieho súdu č. k. 28P/15/2023 - 44 zo dňa 12. 09. 2023, nakoľko v súčasnej dobe sa výrazným spôsobom zmenili pomery a spoločná osobná starostlivosť, na ktorej sa rodičia dohodli v septembri 2023 sa už nerealizuje. Matka sa odsťahovala do iného mesta, starostlivosť o deti je minimálna, so synom sa nestretáva vôbec, s dcérou nepravidelne, dvakrát do týždňa. Rovnako matka žiadnou sumou neprispieva žiadnou čiastkou na výživu maloletých, s výnimkou zakúpenia oblečenia pre maloletú, všetky náklady maloletých znáša výlučne. Preto žiadal o zmenu rozhodnutia a zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti a matke uložil povinnosť prispievať na výživu oboch mal. detí celkovo sumou 280 eur mesačne. Žiadal priznať aj dlžné výživné za obdobie august 2023 – október 2023 v sume 720 eur mesačne.
2. Matka sa k podanému návrhu nevyjadрила.
3. Na informatívnom stretnutí konanom dňa 28. 11. 2023 otec zotrval na podanom návrhu. Opätovne uviedol, že momentálne všetku starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje výlučne on, a to jednak osobnú starostlivosť a tiež všetky výdavky hradí on. Stretávaniu matky maloletými deťmi nebráni, no syn sa s matkou stretávať nechce a dcéra sa chce stretávať v cukrárni, v meste, preto styk nežiadal upraviť. Matka s podaným návrhom v časti výživného a úpravy styku nesúhlasila. Mala za to, že ovplyvňuje maloleté deti a nevyjadruje sa dobre na jej adresu. Pokiaľ ide o výživné, bola ochotná prispievať na každé dieťa po 100 eur mesačne, na vyššie výživné nemá dostatok financií. Sama má vysoké výdavky.
4. V priebehu konania syn dovŕšil plnoletosť, preto súd od 05. 12. 2023 konal už aj priamo so synom ako navrhovateľom v 2. rade, ktorý sa pripojil k návrhu na určenie výživného a rovnako žiadal, aby súd určil výživné.
5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa zúčastnil navrhovateľ v 1. rade – otec, navrhovateľ v 2. rade – syn, matka a kolízny opatrovník mal. dieťaťa.
6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom maloletej dcéry, výsluchom otca, výsluchom syna, výsluchom matky, výsluchom kolízneho opatrovníka a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä návrhom, rodnými listami mal. detí, rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 28P/15/2023 - 44 z 12. 09. 2023, odpoveďami na lustrácie účastníkov v Registri obyvateľov SR, registri Sociálnej poisťovne, úradným záznamom Úradu práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok z 22. 11. 2023, záznamami zo zistenia názoru mal. detí z 22. 11. 2023, špecifikáciou mesačných nákladov detí predložená otcom, zápisnicou z informatívneho stretnutia z 28. 11. 2023, potvrdením o príjme matky v Poštovej záložni, a. s. za obdobie od januára 2023 do októbra 2023, vyjadrením otca z 20. 12. 2023, vyjadrením plnoletého syna z 20. 12. 2023, potvrdením o príjme matky za mesiace november a december 2023, potvrdením o príjme otca za obdobie od januára 2023 do novembra 2023, správou ÚPSVaR Kežmarok o prešetrení pomerov, obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 28P/23/2023 a zistil nasledovné.
7. Otec vo svojej výpovedi na pojednávaní otec upresnil svoj návrh a uviedol, že na podanom návrhu vo vzťahu k maloletej dcére trvá. Žiadal zveriť dcéru do jeho osobnej starostlivosti, matku zaviazat' platiť výživné v sume 120 eur mesačne a na plnoletého syna 150 eur mesačne od podania návrhu do budúcnosti, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred. Styk matky s dcérou nežiadal upraviť. Teda upresnil svoj návrh a dlžné výživné už nežiadal. Doposiaľ sa dcéra s matkou vždy na stretnutí dohodli, matke v stretávaní s dcérou nebráni, no dcéra momentálne nechce u matky prespávať, pretože sa nechce stretávať s priateľom matky. Dcéra s matkou chce byť, avšak len s ňou. V súčasnej dobe sa matka s dcérou stretáva vždy niekde mimo domácnosti matky, chodia spolu na nákupy. Pokiaľ ide o výdavky maloletej, tak tie vyčíslil na čiastku cca 450 eur mesačne a tieto tvoria výdavky na stravu v škole sú 6 eur mesačne, nakoľko teraz majú dotované obedy. Strava doma je asi 160 eur mesačne. Na krúžky má výdavky, jumping 40 eur ročne a ZUŠ 71 eur ročne. Na lyžiarsky výcvik zaplatil 75 eur. Kredit dobíja 10 eur mesačne. Pomerná časť na bývanie činí sumu 60 eur mesačne. Hygiena 30 eur mesačne, oblečenie 50 eur mesačne, cestovné náklady 20 eur mesačne, vitamíny 10 eur mesačne. Na domáce zvieratá, ktoré má dcéra, má výdavky 40 eur mesačne. Pokiaľ ide o jeho výdavky, tak bývanie titulom inkasa platí 240 eur (v čom je zahrnutá voda,

elektrina, plyn), internet 17,90 eur. Cestovné výdavky má v sume 150 eur mesačne, nakoľko pracuje v Poprade. Telefón 20 eur. Ošatenie a obuv 50 eur, hygienické potreby 20-30 eur. Úvery nemá, deťom neplatí žiadne poisťky ani sporenie. Všetky výdavky maloletej spojené so školou, krúžkami, stravou, zdravotným stavom, oblečením hradí výlučne on. Matka dcére zakúpi oblečenie a občas dá vreckové, naposledy 10 eur. V súčasnej dobe on poberá daňový bonus na deti a matka rodinné prídavky.

8. Syn vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že sa pripája k návrhu otca a aj on sám chce určiť výživné od matky v sume 150 eur mesačne. On toho času študuje v 3. ročníku na I. J. A. B., pričom chcel by pokračovať v štúdiu na vysokej škole. Jeho výdavky pozostávajú z nákladov na stravu 230 eur mesačne, obedy nemá v škole, celú stravu si zabezpečuje sám za pomoci otca. V škole má ešte výdavky na rovnošatu a obuv, ktorú potrebuje na prax. Tieto výdavky má raz ročne a sú v sume 80 eur rovnošata, 60 eur topánky. Má tiež cestovné výdavky v súvislosti s praxou v sume 29 eur mesačne, nakoľko každý piatok chodí na prax a teraz má aj 3-týždňovú prax v Tatranskej Lomnici. Školské potreby 30 eur mesačne, telefón 10 eur mesačne, ošatenie a obuv 50 eur. V škole majú viacero kurzov, ktoré im pomáhajú uplatniť sa na trhu práce a ktoré nie sú hradené školou, ale musí si ich hradiť každý študent sám. Akurát mu v škole začína baristický kurz v trvaní 3 dní v sume 140 eur. Praxuje aj v zahraničí, v Nemecku, kde si zarobí nejaké peniaze a zdokonalí sa v jazyku. Náklady na prax sú v sume v sume 170 eur, prax v zahraničí je 2 mesiace a chcel by ísť aj v tomto roku. Otec mu dáva aj vreckové, od matky nedostáva teraz žiadne peniaze. Aj všetky jeho výdavky doposiaľ hradil výlučne otec. S matkou sa sám od seba nekontaktuje, nestretáva sa s ňou. So sestrou majú veľmi dobrý vzťah.

9. Matka vo svojej výpovedi uviedla, že súhlasí so zverením dcéry do osobnej starostlivosti otca, rovnako aj s tým, aby súd styk s dcérou neupravoval. S dcérou sa vedia dohodnúť a dcéru nechce do ničoho nútiť. Keď bude dcéra zverená otcovi, ona príde o rodinné prídavky, čím sa jej zníži príjem, ktorý je toho času v sume 660 eur mesačne, pretože tretinu príjmu jej sťahuje exekútor za úver, ktorý si zobrala ešte za trvania manželstva, no nevie o aký úver a od akej spoločnosti sa jedná. Pokiaľ ide o jej výdavky, tak platí nájom 150 eur mesačne, strava 200 eur, cestovné výdavky 125 eur, telefón 23 eur, internet 17,99 eur, oblečenie 50 eur, hygiena 50 eur, lieky 5 eur mesačne. Spláca pôžičku 90 eur. Žije v spoločnej domácnosti s priateľom, ktorý hradí druhú polovicu výdavkov. Vzhľadom na jej príjem a výdavky, navrhla výživné po 100 eur mesačne na každé dieťa.

10. Súd v konaní zisťoval aj názor maloletej dcéry, ktorú na začiatku poučil o jej participačných právach a ktorá po poučení súdu uviedla, že si neželá, aby zápisnica zo zisťovania jej názoru bola prečítaná ostatným účastníkom konania. Súd pranie maloletej dcéry akceptoval a zápisnicu ostatným účastníkom vrátane rodičov neprečítal. V krátkosti len uviedol, že zistil, že maloletá dcéra chce byť zverená ockovi, s mamkou sa chce stretávať, tak 2-krát do týždňa bez prítomnosti jej priateľa niekde mimo domácnosti matky.

11. Kolízny opatrovník vo svojej výpovedi uviedol, že s podaným návrhom otca súhlasí, a to aj poukazom na názor maloletej a vyjadrenie matky, preto navrhli zveriť maloletú do osobnej starostlivosti otca. Obaja rodičia budú oprávnení a povinní maloletú dcéru zastupovať v bežných veciach. Súhlasili aj s výškou výživného na al. dcéru v sume 120 eur. Styk rovnako nežiadali upravovať, nakoľko nateraz sa rodičia vedia dohodnúť.

12. Podľa správy ÚPSVaR KK z prešetrenia rodinných pomerov v súčasnej dobe žijú deti s otcom v rodinnom dome. Deti majú vlastné izby zariadené ich potrebám. Otec je zamestnaný ako revízny technik kotlov vo firme H. a. s. F., pracovisko Poprad s príjmom 1400 eur mesačne vrátane daňového bonusu. V správe boli vyčíslené aj výdavky maloletých detí. Matka sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti a žije s priateľom v domácnosti rodičov priateľa v Spišskej Belej. Od 01. 11. 2023 je zamestnaná v K. F. ako žeriavnička na dobu určitú, á 4,77eur na hodinu, avšak v tejto sume nie sú zarátané príplatky za sťažené prostredie a nadčasy. Matka má pracovný čas od 6.00 h do 14.00 h, aby sa poobede mohla stretávať s dcérou. Práve tento pracovný čas bol dôvodom na zmenu práce. Má výdavky spojené s bývaním, cestovný, stravou, TV a internet a splátku pôžičky 90 eur mesačne. Obe deti ešte študujú, syn na I. J. v 3. ročníku a dcéru navštevuje L. v Kežmarku, 7. ročník. Maloletá v pohovore uviedla, že mamku má veľmi rada, chce s ňou tráviť čas, no chce bývať u ocka. S mamkou sa chce stretávať niekde v meste, cukrárni.

13. Podľa potvrdenia o príjme otca za obdobie január/2023- december 2023 vrátane daňového bonusu, mal otec priemerný príjem v roku 2023 v sume 1 441,56 eur mesačne.

14. Matka bola v období od januára 2023 do októbra 2023 zamestnaná v spol. POŠTOVÁ ZÁLOŽŇA a. s. kde mala za toto obdobie priemerný príjem v čistom 626,67 eur. Od novembra 2023 pracuje doposiaľ pracuje v spol. K. Poprad a. s., s priemerným príjmom 878,36 eur mesačne.

15. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej Zákon o rodine), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- úroveň starostlivosti o dieťa,
- bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

17. Predmetom konania bola zmena úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej dcére a súčasne určenie výživného na plnoletého syna, nakoľko posledné rozhodnutie hoci bolo vyhlásené 12. 09. 2023 sa už nerealizuje a najmä matka nedodržiava dohodu, ktorá bola schválená a je predmetom súdneho rozhodnutia.

18. Súd zistil, že rodičovské práva a povinnosti k mal. deťom boli naposledy upravené rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 28P/15/2023 - 44 zo dňa 12. 09. 2023, ktorým bolo rozvedené manželstvo účastníkov konania a ohľadom rodičovských práv a povinností bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej boli mal. deti zverené do spoločnej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Obaja rodičia sú oprávnení a povinní zastupovať maloleté deti v bežných veciach a spravovať ich majetok. Počas trvania spoločnej osobnej starostlivosti oboch rodičov o maloleté deti sa výživné neurčuje a styk sa počas trvania spoločnej osobnej starostlivosti oboch rodičov neupravuje. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20. 09. 2023. V tom čase žili obaja rodičia síce už oddelene, avšak matka žila sama v meste Kežmarok a vzdialenosť bydlísk bola cca. 12 minút, a rodičia na všetkých rodičovských právach a povinnostiach sa vedeli dohodnúť. V súčasnej dobe sa matka presťahovala do mesta Spišská Belá, stretávanie s dcérou nie je časté, so synom sa nestretáva vôbec a najmä sa žiadnym spôsobom nepodieľa na výžive maloletých detí, maximálne kúpi dcére oblečenie, synovi na výživu žiadnou čiastkou neprispieva

19. Súd sa zaoberal návrhom otca – navrhovateľa v 1. rade na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej dcére, a tiež návrhom syna – navrhovateľa v 2. rade na určenie výživného. Otec podaný návrh odôvodnil tým, že rozhodnutie o zverení v tom čase oboch maloletých detí do spoločnej osobnej starostlivosti rodičov sa v súčasnej dobe už nerealizuje, a to najmä časti zabezpečovania osobnej starostlivosti, nakoľko matka deťom nezabezpečuje osobnú starostlivosť a najmä sa spoločne nepodieľa na výžive mal. dcéry a plnoletého syna, a to už od augusta 2023. Deťom neprispela žiadnou sumou na zakúpenie školských potrieb, na stravu, krúžky. Všetky tieto výdavky uhrádza výlučne on a matka odmieta dobrovoľne prispievať na výživu mal. dcéry i plnoletého syna.

20. Pokiaľ ide o zmenu v úprave v osobnej starostlivosti a úprave styku vo vzťahu k maloletej dcére, tu došlo medzi rodičmi k dohode, matka súhlasila so zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca a tiež s neupravením styku matky s maloletou, preto súd v tejto časti podanému návrhu otca vyhovel a zmenil rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 28P/15/2023 - 44 z 12. 09. 2023 v časti zverenia maloletých detí tak, že maloletú C. zveril do osobnej starostlivosti otca. Rovnako neupravil styk matky s maloletou dcérou, nakoľko sa vedia na stretávaní dohodnúť.

21. Sporné tak ostalo výživné, a to jednak výživné na mal. dcéru a jednak výživné na už plnoletého syna, nakoľko otec na mal. dcéru navrhol sumu 120 eur a plnoletý syn žiadal sumu 150 eur, pričom matka s takýmito sumami nesúhlasila a žiadala, aby súd určil výživné po 100 eur na každé dieťa. Obaja navrhovatelia podaný návrh odôvodnili najmä tým, že matka žiadnou sumou na výživu svojich mal. dcéry i plnoletého syna neprispieva. Tak ako to vyplýva z ustanovenia § 62 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom je ich zákonnou povinnosťou a táto trvá až do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

22. Súd poukazuje na skutočnosť, že povinnosťou súdu rozhodujúceho o zmene rozhodnutia je vždy skúmať zmenu pomerov, ktorá nastala medzi účastníkmi od posledného rozhodnutia. Zmenou pomerov v zmysle ustálenej súdnej praxe súdov je i plynutie času (v zásade nastáva uplynutím troch rokov od poslednej úpravy, ak súčasne nenastali iné relevantné skutočnosti), pretože maloleté dieťa rastie a vyvíja sa, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Ďalej zmenou je i trvalá zmena zdravotného stavu, nástup

dieťaťa do školy vyššieho stupňa a pod. Zároveň však súdu v žiadnom prípade neprislúcha hodnotiť, či pôvodne určené výživné bolo primerané, lebo v takomto prípade by dochádzalo k neprípustnej reparácii, už právoplatného rozhodnutia.

23. Pre správne určenie rozsahu vyživovacej povinnosti je dôležité vyhodnotenie zákonných kritérií, a to sú schopnosti a možnosti, majetkové pomery oboch rodičov, ich životná úroveň, osobná starostlivosť o dieťa a vyhodnotenie miery osobnej starostlivosti, vyhodnotenie výdajov rodičov, zhodnotenie oprávnenosti týchto výdajov. Pri povinnom rodičovi vyhodnotí jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, prípadne aj otázku jeho možného zárobku, ak sa vzdá výhodnejšieho zamestnania alebo majetkové prospechu, prípadne, ak berie na seba povinný rodič neoprávnené riziká. Taktiež osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy je potrebné pričítať matke na plnenie vyživovacej povinnosti a premietnuť ich do pomeru, v akom by sa rodičia mali podieľať na úhrade výdajov maloletých, ktoré sú oprávnenými.

24. Pri hodnotení výdajov dieťaťa je potrebné zhodnotiť jeho potreby ako potreby základné, potom potreby, ktoré súvisia s aktivitami, záujmami, potrebami vyššieho vzdelania. Pri každých výdajoch maloletých detí, alebo oprávnených osôb je potrebné mať za to, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogérie a kozmetiky, nemusia byť exaktné preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné.

25. Podľa rozsudku tunajšieho súdu č. k. 28P/15/2023 - 44 zo dňa 12. 09. 2023 výživné na deti zo strany rodičov určené nebolo, nakoľko deti boli zverené do spoločnej osobnej starostlivosti a rodičia si výživné neurčili. Obaja rodičia tak mali zabezpečovať spoločne výdavky na výživu svojich detí. V súčasnej dobe však deti žijú v spoločnej domácnosti s otcom, ktorý hradí všetky náklady detí, matka mu žiadnou sumou na ich výživu neprispieva.

26. Mal. dcéra je žiačkou 7. ročníka základnej školy v Kežmarku. Výdavky maloletej pozostávajú z výdavkov na stravu v škole sú 6 eur mesačne, stravu doma 160 eur mesačne. Na krúžky má výdavky, jumping 40 eur ročne a ZUŠ 71 eur ročne. Na lyžiarsky výcvik bol výdavok tento rok 75 eur. Kredit 10 eur mesačne. Pomerná časť na bývanie činí sumu 60 eur mesačne. Hygiena 30 eur mesačne, oblečenie 50 eur mesačne, vitamíny 10 eur mesačne. Na domáce zvieratá, má výdavky 40 eur mesačne. Celkovo sú nevyhnutné výdavky dcéry v sume 350 eur mesačne.

27. Plnoletý syn je toho času študentom 3. ročníka I. J. v Kežmarku. Stravuje sa iba doma, čo sú výdavky v sume 230 eur mesačne. V škole má ešte výdavky na rovnošatu a obuv, ktorú potrebuje na prax. Tieto výdavky má raz ročne a sú v sume 80 eur rovnošata, 60 eur topánky. Má tiež cestovné výdavky v súvislosti s praxou v sume 29 eur mesačne, nakoľko každý piatok chodí na prax a teraz má aj 3-týždňovú prax v Tatranskej Lomnici. Školské potreby 30 eur mesačne, telefón 10 eur mesačne, ošatenie a obuv 50 eur. V škole majú viacero kurzov, ktoré im pomáhajú uplatniť sa na trhu práce a ktoré nie sú hradené školou, ale musí si ich hradiť každý študent sám. Akurát mu v škole začína baristický kurz v trvaní 3 dní v sume 140 eur. Praxuje aj v zahraničí, v Nemecku, kde náklady na prax sú v sume v sume 170 eur. Nevyhnutné výdavky syna sú v sume 350 eur až 400 eur, vrátane platieb za kurzy i prax.

28. Ďalej súd mal za preukázané, že maloleté deti toho času nie sú schopné samé sa živiť, pretože ešte študujú, nemajú žiaden príjem. Súd zdôrazňuje, že vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu majú rodičia (matka i otec), pričom platí, že súd individuálne skúma možnosti, schopnosti a majetkové pomery, životnú úroveň, počet a výšku iných vyživovacích povinností každého z rodičov, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o domácnosť, ktorej členom je dieťa.

29. Súd skúmal osobné a majetkové pomery oboch rodičov. Maloleté deti boli v čase rozhodnutia zverené do spoločnej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V súčasnej dobe sa situácia zmenila a obe deti žijú v domácnosti otca, ktorý im zabezpečuje všetky potreby, naopak matka sa výžive detí žiadnou sumou nepodieľa.

30. Príjem matky je v súčasnej dobe v čistom cca. 878 eur v priemere mesačne. Jej výdavky spojené s bývaním sú v sume 150 eur mesačne, cestovné 125 eur mesačne, strava 200 eur, telefón 23 eur, internet 17,99 eur, oblečenie 50 eur, hygiena 50 eur, lieky 5 eur mesačne. Matka poberá aj rodinné

prídavky na obe deti v sume 120 eur mesačne. Matka ešte uviedla, že jej exekútor strháva 220 eur mesačne, preto má príjem 660 eur a nie 880 eur. V potvrdení o príjme od aktuálneho zamestnávateľa žiadna exekúcia uvedená nie je a súčasne je potrebné uviesť, že matka ani nevie čo je exekučným titulom pre túto exekúciu, ktorá spoločnosť od nej peniaze vymáha. Taktiež exekúcia sa týka vymoženía nejakého úveru, čo nie je prednostná pohľadávka, na rozdiel od výživného. Preto súd na tento výdavok matky neprihliadal.

31. Pokiaľ ide o príjem otca, tak tento činí 1 440 eur mesačne vrátane daňového bonusu. Výdavky otca pozostávajú z nákladov na bývanie titulom inkasa platí 240 eur (v čom je zahrnutá voda, elektrina, plyn), internet 17,90 eur. Cestovné výdavky má v sume 150 eur mesačne, nakoľko pracuje v Poprade. Telefón 20 eur. Ošatenie a obuv 50 eur, hygienické potreby 20-30 eur. Potom hradí všetky výdavky maloletých detí.

32. Matka sa s maloletou dcérou stretáva asi 2-krát do týždňa po 2 hodiny mimo svojej domácnosti a s dospelým synom sa nestretáva vôbec. Styk momentálne upravený nie je, matka sa s deťmi môže stretnúť kedykoľvek. Rovnako svojim deťom s výnimkou zakúpenia oblečenia pre dcéru neprispieva. Ako milujúci rodič by mala vyvinúť maximálnu snahu k tomu, aby svojim deťom mohla poskytovať primerané výživné zodpovedajúce ich potrebám, pokiaľ s nimi nežije v spoločnej domácnosti a osobne sa o nich nestará. Súd poukazuje na to, že cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu detí. Zároveň výživné je prednostná pohľadávka a cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na svoje potreby. Súd vzhľadom na zmenu pomerov na strane maloletej dcéry, u ktorej rozhodol o zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca ako i skutočnosť, že syn je už plnoletý, rovnako žije v domácnosti otca, rozhodol o určení výživného na mal. dcéru v sume 120 eur mesačne a na plnoletého syna 150 eur mesačne od podania návrhu, t. j. od 12. 10. 2023 do budúca, a to v súlade s návrhmi oboch navrhovateľov. Súd mal za preukázané, že je v možnostiach matky platiť takto určené výživné na mal. C. v sume 120 eur mesačne a 150 eur na plnoletého syna, nakoľko aj po odrátaní jej nevyhnutných výdavkov, pričom výdavky za bývanie a cestovné považoval za nadhodnotené, pretože žije s partnerom v rodičovskom dome jeho rodičov a ak by každý platil 150 eur, mesačné náklady by boli 600 eur a tiež cestovné výdavky sú tiež pre dve osoby, ktoré na trase Spišská Belá – Poprad, čo je 21km jedna cesta nemôžu byť výdavky 250 eur mesačne (bývanie 80 eur mesačne, cestovné 50 eur mesačne, strava 200 eur, telefón 23 eur, internet 17,99 eur, oblečenie 50 eur, hygiena 50 eur, lieky 5 eur mesačne) od jej príjmov 848 eur, jej ostane čiastka zodpovedajúca sume výživného, ktorá je v súčte 270 eur mesačne.

33. Taktiež súd poukazuje na skutočnosť, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogerie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné. Rovnako súd prihliadol aj na to, že osobnú starostlivosť maloletej zabezpečuje výlučne matka, nakoľko otec sa s dcérou nestretáva a teda osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy pripočítal matke na plnenie vyživovacej povinnosti. Okrem výživného dobrovoľne inou sumou neprispieva.

34. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti oboch rodičov k maloletým deťom súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré v konaní zistil, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o maloleté dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa. Medzi odôvodnené potreby dieťaťa sa pritom radia jednak potreby základné, medzi ktoré patrí napr. stravovanie, ošatenie, hygiena, školské výdavky, cestovné do školy, pomerná časť nákladov na bývanie, náklady na zdravotnícku starostlivosť, ako aj potreby v širšej miere prispievajúce k rozvoju osobnosti mladého človeka, ako sú napr. kultúra, šport, mimoškolské aktivity, záujmy, záľuby, prázdninové pobyty, to všetko primerané veku. U detí útlejšieho veku sú to aj všetky predmety stimulujúce ich fyzický a mentálny rozvoj (napr. hračky). Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, t. j. vekom, zdravotným

stavom, najvyššie dosiahnutým vzdelaním, praxou, odbornosťou, počtom vyživovacích povinností, u samostatne zárobkovo činné osoby tiež mierou pracovnej aktivity, kvalitou práce a schopnosťou uplatniť sa v konkurencii, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov. Taktiež v prejednávanej veci je potrebné prihliadnúť aj na starostlivosť o maloletú dcéru, ktorú maloletej zabezpečuje otec. Rovnako plnoletý syn žije v spoločnej domácnosti s otcom, ktorý zabezpečuje aj jemu všetky výdavky. a mal. Miera starostlivosti o maloleté dieťa sa rodičom započítava ako ich finančné plnenie výživného pre maloleté.

35. Súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Preto súd určil výživné do budúcnosti vo vyššej sume ako žiadala matka, nakoľko má za to, že matka dosahuje príjem v sume 848 eur mesačne, ktorý jej umožňuje platiť takto určené výživné. Ako súd vyššie uviedol, splátku exekúcie tvrdenú matkou nepovažoval za nevyhnutný výdavok, jednak z dôvodu, že sa nejedná o prednostnú pohľadávku a tiež z dôvodu pasívneho správania sa matky ku konaniu, nakoľko nevie akého veriteľa sa týka, či bol vo veci vydaný nejaký rozsudok, resp. iný exekučný titul, kto je exekútor.

36. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodovaciu prax súdov v poslednom období, podľa ktorej by sa výživné zamestnaného rodiča malo pohybovať v rozpätí 20 – 30 % jeho priemerného čistého príjmu (samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií, najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale aj povinných osôb). Hoci na území SR neexistuje tabuľková úprava výšky výživného, z ktorej by bolo možné vychádzať a určenie výživného je zo zákona potrebné posudzovať individuálne s ohľadom na okolnosti prípadu, je možné ako pomocné kritérium, vzhľadom na podobnosť právneho prostredia pri určovaní jeho výšky, zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti ČR z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem jednocení rozhodovací praxe soudu v otázkach výživného na nezaopatřené děti“

37. Súd tiež poukazuje, že v prípade, ak by pristúpil vzhľadom na vek mal. dcéry (takmer 14 rokov) k zohľadneniu hornej hranice percentuálneho podielu vyživovacej povinnosti matky voči dcére, ktorá je v rozpätí od 15 – 19 %, podľa príjmu, ktorý je výške 848 eur, tak 18 % z potencionalneho príjmu matky predstavuje 153 eur, čo je viac, ako súd určil výživné pre mal. C., pokiaľ ide o určenie výživného na sumu 120 eur, avšak prihliadal na aktuálne potreby maloletej. U plnoletého syna, ktorý má 18 rokov je rozpätie 19 – 25 %, a 20 % z príjmu matky predstavuje 170 eur, čo je v tiež nižšia suma, ako súd určil výživné pre plnoletého syna, pokiaľ ide o určenie výživného na sumu 150 eur.

38. Súd priznal výživné od 12. 10. 2023, teda podania návrhu na súd. Zároveň súd vypočítal matke aj dlžné výživné u maloletej za obdobie od 12. 10. 2023 do 25. 12. 2023 v celkovej sume 317,40 eur a na plnoletého syna v sume 396,60 eur. Matka v rozhodnom období výživné dobrovoľne neplatila, na výživu detí neprispievala žiadnou sumou, čo potvrdili obaja rodičia. Keďže súd určil výživné u mal. C. od podania návrhu 12. 10. 2023 do 25. 12. 2023, za pomernú časť mesiaca október, november a december mala matka dlh v celkovej sume 317,40 eur (pomerná časť výživného za mesiac október 2023, t. j. 20 dní x 3,87 eur, celkovo 77,40 eur x, v mesiaci november, december 2023 mala dlh eur 240 eur). Na plnoletého syna mala rovnako dlh za obdobie 396,60 eur (pomerná časť výživného za mesiac október 2023, t. j. 20 dní x 4,83 eur, celkovo 96,60 eur x, v mesiaci november, december 2023 mala dlh eur 300 eur). Vzhľadom na výšku dlžného výživného na bežné výživné, ktoré celkovo činí čiastku eur na obe deti, platobné schopnosti matky, ako aj súčasné pomery otca, povolil splatenie dlžného výživného na bežné výživné pre mal. C. a plnoletého syna formou mesačných splátok vo výške 20 eur mesačne na každé dieťa, a to pod hrozbou straty splátok, počnúc mesiacom február 2024, spolu s bežným výživným. Zároveň vzhľadom na finančné možnosti matky súd mal za to, že takto umožnené splatenie dlžného výživného formou splátok nijako neohrozí zabezpečovanie základných potrieb matky.

39. Súd má za to, že týmto rozhodnutím je akceptovaný záujem maloletého dieťaťa, čo je dlhodobovo všeobecne prijímané kritérium vyplývajúce z celkového kontextu úpravy vzťahov medzi rodičmi a deťmi, ako aj z Dohovoru o právach dieťaťa a zo Základných zásad obsiahnutých v Zákone o rodine č. 36/2005 Z. z., najmä čl. 5 písm. h), podľa ktorého pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa

zohľadňujú okrem iného aj podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami.

40. Zároveň rozhodnutie súdu nie je nemenné a v prípade zmeny pomerov, či už na strane oprávnenej osoby, ako aj na strane povinnej osoby, sa novým návrhom možno domáhať zmeny súdneho rozhodnutia.

41. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.